

ПРОТИВООБЩЕСТВЕНИ ПРОЯВИ И ПРЕСТЪПЛЕНИЯ НА МАЛОЛЕТНИТЕ И НЕПЪЛНОЛЕТНИТЕ - 2025 ГОДИНА

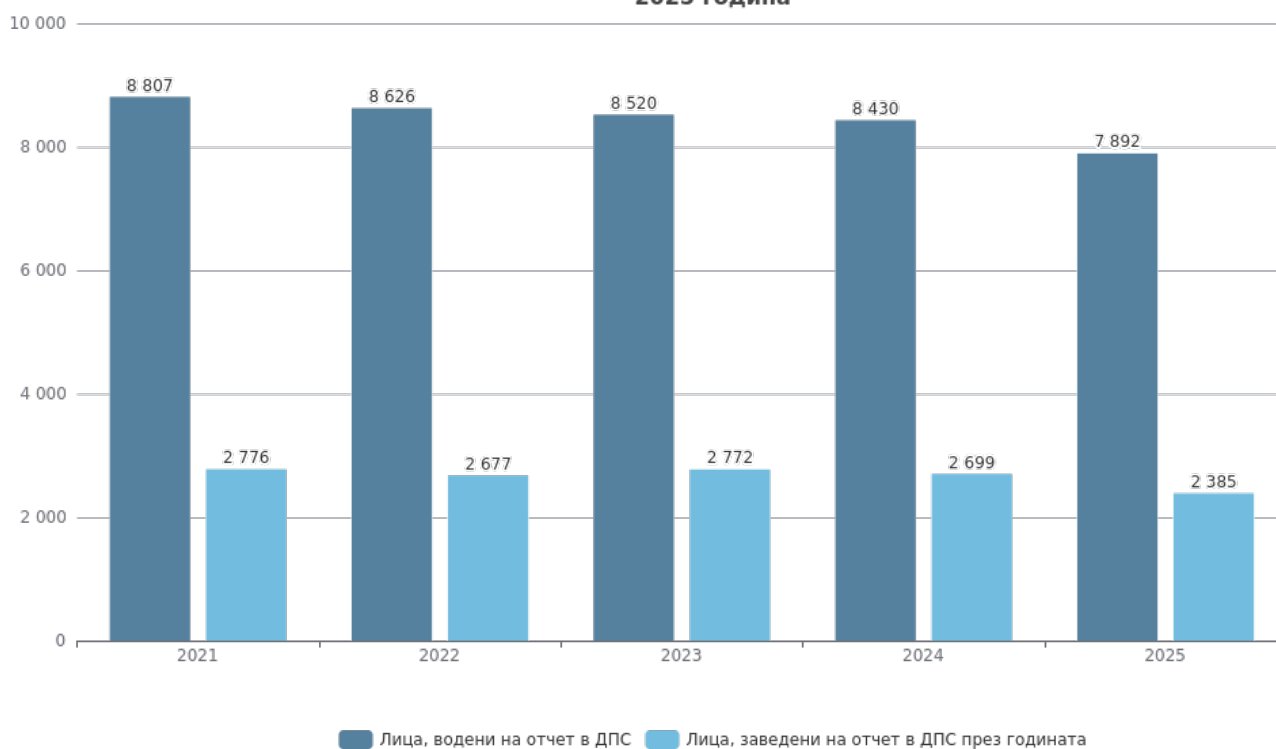
През 2025 г. **на отчет¹ в детските педагогически стаи (ДПС) са водени 7 892 малолетни и непълнолетни лица** за извършени от тях противообществени прояви и престъпления (виж табл. 1). В сравнение с 2024 г. броят им намалява с 538, или с 6.4%.

Таблица 1. Водени на отчет в ДПС по пол и възрастови групи през 2025 година

(Брой)				
Водени на отчет	Общо	Момчета	Момичета	
Общо	7892	6146	1746	
Малолетни (8 - 13 г.)	1579	1178	401	
Непълнолетни (14 - 17 г.)	6313	4968	1345	

Броят на **заведените на отчет² в ДПС през 2025 г.** е 2 385, или 30.2% от всички водени на отчет, като 75.0% от тях са непълнолетни (виж фиг. 1).

Фиг. 1 Малолетни и непълнолетни лица, водени и заведени на отчет в ДПС през периода 2021 - 2025 година

През 2025 г. **снети от отчет в ДПС са 2 528 малолетни и непълнолетни**, или 32.0% от водените на отчет през годината:

- поради поправка на поведението - 1 225 (48.5%);
- поради навършване на 18-годишна възраст - 1 235 (48.8%);
- на други основания - 68 (2.7%).

През 2025 г. са извършени 5 894 **противообществени прояви** от малолетни и непълнолетни, преминали през ДПС.

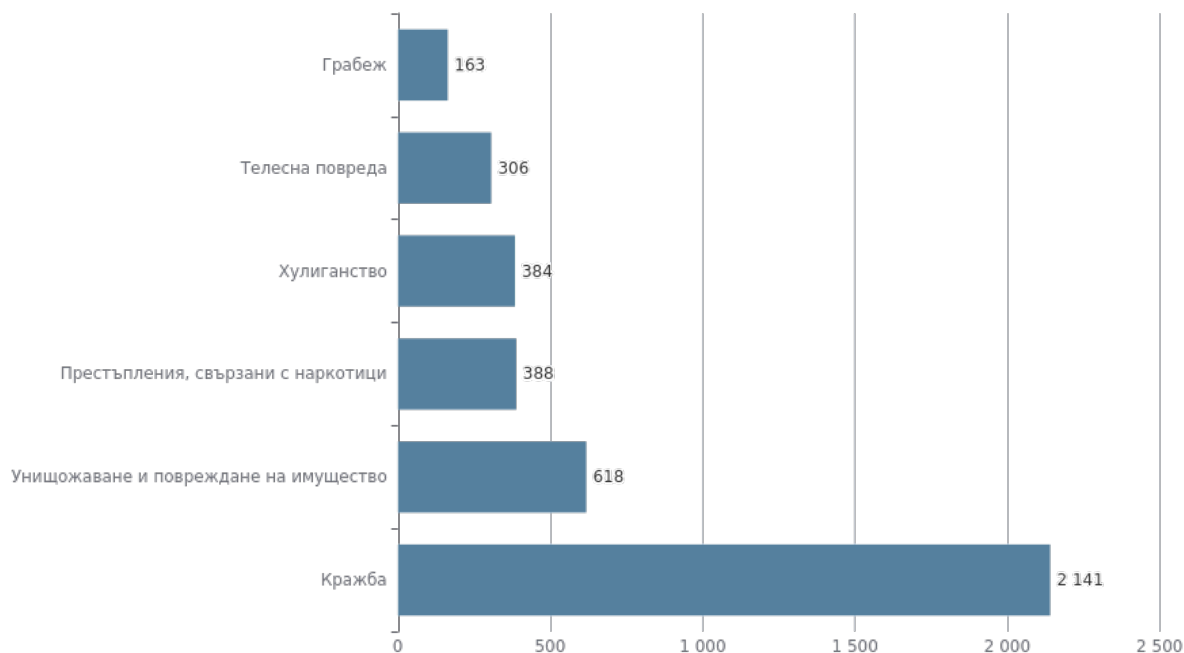
Разпределението по някои видове противообществени прояви е следното:

- бягство от дома (от вкъщи), от специализирана институция или от социална услуга от резидентен тип - 986 (16.7%);
- прояви на насилие и агресия - 935 (15.9%);
- употреба на психоактивни вещества - 565 (9.6%);
- непристойно и/или хулиганско поведение на обществено място - 497 (8.4%);
- обиди и закани - 460 (7.8%);
- повреждане на обществена и/или частна собственост - 426 (7.2%);
- тормоз - 361 (6.1%).

През 2025 г. са извършени 4 741 **престъпления** от лица водени на отчет в ДПС.

Кражбите на имущество са най-разпространените престъпления, извършвани от лицата на възраст 8 - 17 години. Извършените кражби през отчетната година са 2 141, или 45.2% от всички извършени престъпления (виж фиг. 2). Най-висок е дялът на извършените кражби от магазини или други търговски обекти - 42.8% (916), следват кражбите от домове - 19.5% (418).

Фиг. 2 Някои видове престъпления, извършени от лица, водени на отчет в ДПС през 2025 година

Дейност на местните комисии за борба срещу противообществените прояви на малолетните и непълнолетните

В структурата на общественотоопасните деяния, за които са наложени възпитателни мерки³ през годината, най-голям е относителният дял на извършените престъпления - 3 316 (62.4%), следвани от противообществените прояви - 1 869 (35.2%), и административните нарушения - 125 (2.4%).

През отчетната година местните комисии са наложили 6 890 **възпитателни мерки** в съответствие с чл. 13, ал. 1 от Закона за борба срещу противообществените прояви на малолетните и непълнолетните на 4 840 лица на възраст от 8 до 17 години за извършените от тях 5 310 общественотоопасни деяния⁴.

Най-често налаганите възпитателни мерки са:

- предупреждение - 2 796 мерки (40.6%);
- поставяне под възпитателен надзор на обществен възпитател - 1 563 възпитателни мерки (22.7%);
- поставяне под възпитателен надзор на родителите или на лицата, които ги заместват, за полагане на засилени грижи - 995 мерки (14.4%);
- задължаване да участва в консултации, обучения и програми - 581 мерки (8.4%);
- задължаване на непълнолетния да извърши определена работа в полза на обществото - 334 мерки (4.8%).

Методологични бележки

Статистическото изследване на противообществените прояви и престъпления на малолетните и непълнолетните осигурява информация на базата на годишни данни за лицата, водени, заведени, снети и преминали през детските педагогически стаи, лицата с наложени възпитателни мерки за извършени общественоопасни деяния. Източник на информацията са местните комисии за борба срещу противообществените прояви на малолетните и непълнолетните.

Обект на наблюдението е дейността на местните комисии за борба срещу противообществените прояви на малолетните и непълнолетните.

Единици на наблюдение са малолетните и непълнолетните, извършители на противообществени прояви и престъпления.

Местната комисия за борба срещу противообществените прояви на малолетните и непълнолетните е компетентен орган, който разглежда възпитателни дела, привежда в изпълнение наложените мерки съгласно Закона за борба срещу противообществените прояви на малолетните и непълнолетните (ЗБППМН) и осъществява контрол по изпълнението им.

Малолетни лица са лицата на възраст от 8 до 13 навършени години.

Непълнолетни лица са лицата на възраст от 14 до 17 навършени години.

Противообществената проява е деяние, което е общественоопасно и противоправно или противоречи на морала и добрите нрави.

Детските педагогически стаи са специализирани заведения, които участват в превенцията на престъпността и противообществените прояви, извършени от малолетните и непълнолетните.

В броя на водените на отчет в ДПС през годината се включват малолетни и непълнолетни, които са извършили престъпления и/или противообществени прояви; осъдени са за престъпления от общ характер; освободени от поправителните домове (ПД); освободени от ВУИ; освободени от социално-педагогическите интернати (СПИ). Малолетните и непълнолетните лица се водят на отчет в ДПС за срок от 2 години, след което се снемат от отчет, ако през този период не са извършили повторно противоправни деяния. В броя на водените на отчет в ДПС **не се включва** броят на малолетните и непълнолетните, които са **преминали през ДПС**.

В броя на заведените на отчет в ДПС през годината се включват малолетни и непълнолетни лица, които са новозаведени през отчетната година.

В броя на снетите от отчет в ДПС през годината се включват малолетни и непълнолетни лица, които през отчетната година са отпаднали от отчет, като е посочена причината за снемане от отчет.

В броя на преминалите през ДПС се включват малолетни и непълнолетни лица, които са извършили незначителни деяния, за които еднократната намеса на полицейски органи е била достатъчна и няма основания за тяхното завеждане на отчет в ДПС.

Възпитателна мярка е алтернативна на наказанието мярка за възпитателно въздействие спрямо малолетен или непълнолетен, извършил противообществена проява, и непълнолетен, освободен от наказателна отговорност по чл. 61 от Наказателния кодекс, и се налага с цел преодоляване на отклоненията в поведението, предотвратяване на бъдещи нарушения и интеграция в обществото.

В броя на малолетните и непълнолетните лица с наложени възпитателни мерки се включват всички малолетни и непълнолетни, извършители на противообществени прояви, престъпления или административни нарушения, спрямо които са наложени възпитателни мерки съгласно ЗБППМН. С оглед на деянието може да се наложи **повече от една** възпитателна мярка с изключение на възпитателните мерки „настаняване в СПИ“ и „настаняване във ВУИ“.

¹ Съгласно чл. 26, ал. 1 от Правилника за детските педагогически стаи малолетните и непълнолетните лица се водят на отчет за срок от 2 години, след което се снемат от отчет, ако през този период не са извършили повторно противоправни деяния.

² Включват се всички малолетни и непълнолетни лица, които са били новозаведени на отчет в ДПС през календарната година.

³ Възпитателна мярка е алтернативна на наказанието мярка за възпитателно въздействие спрямо малолетен или непълнолетен и се налага с цел преодоляване на отклоненията в поведението, предотвратяване на бъдещи нарушения и интеграция в обществото.

⁴ Общественоопасните деяния включват извършените от лицата противообществени прояви, престъпления и административни нарушения.